

MELDURIN

NÝSKIPANIR SKULU GERA BÚSKAPIN HALDFØRAN

Tað er avgerandi at fremja nýskipanir á fleiri økjum. Hetta skal gerast fyrri at tryggja langtíðar haldføri í búskapinum

Árni Gregersen

Landsstýrið hevur eina tví-býtta ætlan við føroyska búskapinum.

Í fyrstu atløgu er málið at fáa hallið burtur á figgjarlógini fyri 2016, men uppá longri sikt skulu stórar ætlanir um nýskipan gera, at haldføri fæst í búskapin.

– Í fyrstu atløgu skal hallið burtur í sambandi við figgjarlógina fyri 2016, men tað er als ikki nóg mikið. Vit mugu við nýskipanum tryggja, at haldføri er í búskapinum mong ár fram, sigur landsstýriskvinnan við figgjarmálum, Kristina Háfoss, Tjóðveldi.

Tær tvær størstu nýskipanir, sum liggja fyrri framm-an, eru í fiskivinnuni og pensjónini.

Meðan landsstýriskvinnan hevur pensjónsmál partvíst undir sær (og landsstýriskvinnan í Almannamálum ein part), so er tað Høgni Hoydal, landsstýrismaður, sum hevur fiskivinnumál.

Fiskivinnunýskipanin hevur eina deadline, tí galdandi lóg um vinnuligan fiskiskap fer úr gildi 31. desember 2017. Harafturat hevur samgongan sett sær fyrri, at eitt uppskot um nýggja lóg skal leggjast fram á ólavsokei.

– Hetta er eitt mál, sum skal loysast skjótt. Sjálv vænti eg eisini, at tað fer at bera til, tí fleiri av andstöðuflokkunum eru eisini sinnaðir at fáa hetta uppá pláss rættuliga skjótt. Tað snýr seg í stóran mun um at seta eina greiða tíðarfreist, halda seg til hana og so arbeiða hart fyrri at fáa gjørt neyðuga arbeiðið at røkka á mál, sigur landsstýriskvinnan.

Pensjónirnar

Pensjónsnýskipan hevur verið til viðgerðar í politisku skipanini í nógv ár. Fyri tveimum árum síðani eydnaðist at finna eina semju um, at øll skulu gjalda inn til egna pensjón.

Fyrsta árið skuldi eitt pro-

sent av lønini gjaldast inn, annað árið tvey prosent og so framvegis upp til 15 prosent.

Tað sum semja ikki er gjørd um, er hvussu pensjónin skal gjaldast útaftur og hvussu verður við fólkapensjónini og samhaldsfasta.

– Hetta má skil fáast á, skulu vit tryggja haldføri í búskapinum, og tí hava vit sett okkum sum mál, at hetta verður avgreitt í 2016, sigur Kristina Háfoss.

Tað eru fleiri trupulleikar, sum skulu loysast. Ein er, at pensjónin verður forskattað. Tað ger, at tað ikki koma vaksandi pensjónsskattainntøkur um nøkur ár, men tá verða samstundis fleiri pensjonistar at gjalda út til.

– Tað vil siga, at tær inntøkur sum koma inn tá, als ikki fara at dekkja vøksturin í tørvinum á eldratænastum, so hvørt sum talið á pensjónistum hækkar. Tí arbeiða vit við eini loysn, sum tryggjar, at øll hava rætt til eina góða pensjón á ellisárum, samstundis sum skipanin eisini skal tryggja stórri figgjarligt haldføri yvir tíð. Her hava vit eitt nú víst á, at vit ynskja at Samhaldsfasti skal vera ein størri partur enn í dag av eini komandi pensjónsskipan, sigur landsstýriskvinnan.

Mynd: Álvur Haraldsen

Búskapargrunnur aftur á skránni

Nýggja samgongan hevur ætlanir um at fáa liv í aftur búskapargrunnin.

Føroyski búskapurin hevur ógvuslig sveiggj í sær. Hetta hava vit sæð og merkt seinastu árin og fleiri orsökir eru til at hetta hendir.

Fyrst og fremst tí okkara búskapur er so nógv tengdur at fiskivinnuni, men eisini tí at búskapurin er so lítil. Sveiggini hava tí álvarsligar avleiðingar.

Eitt amboð at forða fyrri

sveiggjunum og tryggja haldføri í búskapinum, kann vera ein búskapargrunnur, sum ætlanin nú er at fara at brúka aftur.

Samgongan hevur sett sær fyrri, at so skjótt yvirskot er á figgjarlógini, so skulu 20 prosent leggjast í ein búskapargrunn og fer yvirskotið upp um 200 milljónir krónur, so skal helvtin í sama grunn.

– Hetta verður gjørt fyrri at styrkja landið búskaparlíga og geva okk-

um enn eitt amboð at tryggja sjálvbjargnan og haldføran búskap, sigur landsstýriskvinnan við figgjarmálum, Kristina Háfoss, Tjóðveldi.

Búskapargrunnurin var stovnaður í 2011. Inntøkurnar frá uppboðsøluni av uppsjóvarfiski vóru settar í grunnin, men fráfarra samgongan valdi at taka peningin úr búskapargrunninum. Seinastu fyra árin er grunnurin als ikki brúktur.